

РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Чаус Ганна Григорівна

ORCID ID: 0000-0001-6581-6359

кандидат біологічних наук, доцент,

доцент кафедри «Екологічна та цивільна безпека»

Український державний університет науки і технологій, Україна

Ліціук Ганна Валеріївна

асистент кафедри «Екологічна та цивільна безпека»

Український державний університет науки і технологій, Україна

В умовах адаптації освітнього процесу до викликів сьогодення, в тому числі запровадження дистанційної та змішаної форм навчання, актуальності набуває створення інформаційно-освітнього середовища. Цифрові інструменти в освіті сьогодні змінюють підхід до навчання, в тому числі і в закладах вищої освіти. Система вищої освіти покликана розвивати критичне мислення, спрямовувати студента на оволодіння творчими способами вирішення життєвих проблем, на самоосвіту та самовиховання. Критичне мислення є важливою навичкою для будь-якого здобувача вищої освіти. Це означає, що студент повинен бути здатним аналізувати, оцінювати та інтерпретувати інформацію з різних джерел, робити висновки та приймати рішення на основі об'єктивної інформації. Дистанційне навчання може забезпечити студентам можливість розвивати ці навички за допомогою інтерактивних вправ, завдань та дискусій в онлайн-середовищах. Технологія розвитку критичного мислення являє собою цілісну систему, яка формує навички роботи з інформацією у процесі навчання. Вона створює умови для актуалізації мотиваційної та пізнавальної сфери особистості студента; довірливого психологічного клімату; співпраці між суб'єктами навчально-виховного процесу; розвиває здатність обирати спосіб розв'язання проблеми, обґрунтовувати свої погляди, робити свідомий вибір та діяти; підвищує роль спілкування як важливого засобу розвитку особистості [1; 2]. Удосконалення системи навчання сприятиме підвищенню темпів розвитку продуктивного мислення здобувачів вищої освіти, що забезпечить задоволення сучасних вимог на ринку праці [3].

Звісно, стратегії розвитку критичного мислення включають різноманітні прийоми навчання, що дозволяє будувати його на основі принципів співробітництва та свідомості, що в свою чергу сприяє розвитку аналітичних, когнітивних та рефлексивних здібностей здобувачів вищої освіти, розвиває їх комунікативні навички. Під час дистанційного навчання (2020/2021, 2021/2022, 2022/2023 н.рр.), в процесі викладання дисциплін природничого циклу, таких як «Основи загальної екології», «Біологія», ми застосовували ряд інформаційно-комунікаційних технологій для формування та розвитку навичок критичного мислення у здобувачів вищої освіти. Для створення інтерактивних завдань з можливістю організації комунікації та якісного зворотного зв'язку надавали перевагу таким онлайн-ресурсам, як Wordwall, Quizizz, Quizalize, Wizer (створення інтерактивних робочих аркушів). Для синхронної взаємодії зі студентами під час дистанційного навчання використовували онлайн-дошки Padlet, Google Jamboard, інтерактивну дошку в Zoom.

Використання цифрових інструментів під час дистанційної форми навчання сприяло забезпеченню діяльній складовій в освітньому середовищі. Якщо на початку вивчення дисциплін активно висловлювали та аргументували свою думку, вміли приймати зважені рішення лише 7% студентів, то по завершенню курсу – 86%. Вважаємо за необхідне і надалі досліджувати питання щодо розвитку і удосконалення навичок критичного мислення здобувачів вищої освіти засобами дистанційного навчання та їх ефективності для забезпечення якісної освіти.

Список використаних джерел:

1. Сидоренко Г.Г. Турицька Т.Г. Розвиток критичного мислення здобувачів вищої освіти як спосіб підвищення якості вищої освіти. *Консорціуми університетів: забезпечення сталого розвитку закладів вищої освіти України та їх конкурентоспроможності*: зб. тез доп. Всеук. наук.-практ. конф., м. Дніпро, 21-22 жовт. 2020 р. С. 215-216.
2. Пометун О. І. (2018) Критичне мислення як педагогічний феномен. *Український педагогічний журнал*, (2), 89-98.
3. Luu V. The 10 Skills You'll Need By 2020 (And Beyond). Вилучено з: <https://www.careerfaqs.com.au/news/news-and-views/the-10-skills-you-ll-need-by-2020-and-beyond>